

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. III. De virtutibus, quas Christus Infans divinus è præsepio docet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

deris? Hoc sane Ambrosius non neglexit, nam in-
genti profusus affert & dulci sensu, *De*, inquit, *Infan-*
ti Christi vagientis abluunt fletus; ille lacryma mea delicta la-
verunt. Plus igitur, Domine IESU, debeo injuriis tuis quibus
redemptus sum, quam operibus tuis quibus creatus sum. Sed
non omnes aequè solatium è Christi lacrymis & in-
junis reportant. Quid enim, ait Bernardus, consoletur eos
qui suam habent consolationem? non consolatur Christi infan-
tia garrulos, non consolatur Christi lacryma cachinnantes,
non consolantur panni ejus ambulantes in stolis, non consolantur
praepe & stabulum amantes primas cathedras in synagogis sed
equantur forte universam hanc consolationem expectantibus
in silentio Dominum, lugentibus, pannosis pauperibus cadere
videbuntur. Ceterum audiant, quod & ipsi quoque Angeli non
alios consolentur. Vigilantibus enim pastoribus, & custodiendi-
bis vigilis noctis, evangelizatur gaudium nova lucis, & eis na-
tus esse dicitur Salvator. Pauperibus atque laborantibus, non
vobis divitiis (qui vestram habetis consolationem & va divi-
nium) inter ipsas vigilas noctis des sanctificatus illuxit.

Bern. in Na-
tali Domini
Serm. 3. pro-
xime finem,
milit pag. 84.

Christus
sepius la-
crymatus
est.
1. In ortu
suo.
2. Ad La-
zari monu-
mentum.
Joan. c. 11.
v. 33. & 35.
3. Cum ju-
mento ve-
hens obiret
Hierusa-
lem.
Luc. c. 19.
v. 41.
4. In cruce.
Ad Hebr.
c. 5. v. 7.

Ovid. in
Amor.

Mitissimus Dominus IESUS lacrymas profudit sa-
pius. 1. In ortu suo, jacens in stabulo, aut maternis
haerens brachiis. Infantes lacrymarum largi; molles
iis oculi sunt & humentes, qui quotidie his pluuat
imbribus. Dei Filius ab hac infaptum indole non ab-
ludit infans. 2. Cum ad Lazari monumentum stare,
evocatur mortuum, ubertim flevit: nam *infernuit*
spiritu, & turbavit seipsum, & lacrymatus est. 3. Cum ju-
mento vehens civitatem Hierusalem oculis obiret
eminus, in copiosum fletum erumpens, *Quia si*
cognovisset & tu, inquit, & quidem in hac die tua, qua
ad pacem tibi. 4. Suffixus in crucem jam vicinus mor-
ti, lacrymabundus Patrem nobis conciliavit. Nam,
teste Paulo, *preces supplicationesq; obtulit cum clamore valido*
& lacrymis. Numquid non haec lacrymae nostri risus
accusatrices sunt? Fundimus quidem & nos lacry-
mas, sed plerumque parum profuturas. Nam aut per-
ditas pecunias, aut amissam gratiam, aut amicum
mortuum, & evanescens lucrum, aut extinctum gau-
dium, aut honorem imminutum, guttis grandibus pro-
sequimur, & serio ploramus. Nonnumquam ex ipsa
risus intemperantia stillant oculi. Interdum hi nim-
bi fluunt amoribus fingendis. Notum illud vasis Na-
fonis:

Vt flerent, oculos erudiere suos.

O steriles lacrymas & nimium infecundas! Nil facit
ad caelum hic iners fletus. Cum Christo aut propter
Christum effusa profunt lacrymae. Optime plorat,
quem peccasse penitet; suavissime luget, qui caelum
suspirat.

§. III.

De Virtutibus, quas Christus Infans divinus è
praesepio docet.

IN suavissimo hoc mysterio prima omnium virtus
vel oculis conspicienda, est Paupertas. Quidquid in
Christi nascentis antro intuearis, paupertatem spi-
rat. Locus ipse ventis pervius, omni supellectile va-
cuus, nobile dici potest paupertatis palatium. Hic il-
la certe velut in sede sua regnavit, opum contemptu
& irrisu maximo. Videte pueri cunas, & cunarum
lintea, pulvillos, stragula. Videte culinam & focum,
quæque a foco recentia feruntur fercula; videte su-
pellectilem, & ruta caesa; explore manu lectorum
plumeam mollitiem; circumspecte famulos & an-
cellas; ingredimini penum, & cellam generoso
Cretico spurantem; omnia domus ornamenta,
belluata tapetia, annonæ copiam, mensarum trage-
ma & bellaria considerate; primâ statim fronte
summa rerum inopia oculis se ostundet. Arcifissima
hic paupertas habitat, sed Christo carissima virtus,
in cuius sese complexu dedit, quamprimum in hunc

Paupertas
est prima
omnium
virtus, quæ
in myste-
rio nativi-
tatis Chri-
sti conspi-
cienda est.

orbem prodit. Hinc rectè primi inter beatos, tam-
quam confanguinei Christi, locantur pauperes: Beati Man-
pauperes spiritus, quoniam ipsorum est regnum calorum. Vix
Christus pedem in orbe posuit, mox caput Pluti con-
trivit. Beatus qui didicit non egere multis; beatus
qui novit salino tenui contentus vivere; beatus, cui
cum paupertate Christiana bene convenit.

Annæi præceptio est saluberrima, omnibus in-
stillanda: Si vis vacare animo, aut pauper sis oportet, aut
pauperi similis. Non potest studium salutis fieri sine frugalitate
curâ: frugalitas autem, paupertas voluntaria est. Cupiditate
nihil satis est; natura satis est etiam parum. In paupertate ni-
hil mali esse intelligit, quisquis nondum pervenit in insaniam
omnia subvertentis avaritia aut luxuria. Paupertas nulli ma-
lum est nisi repugnanti. Magnus est ille, qui in divitiis pauper
est; sed securus, qui caret divitiis.

Altera virtus, Humilitas & Mansuetudo. Quid enim
ex hoc praesepis humillimo suggestu, Humilitatis &
Mansuetudinis Magister doceret aliud, nisi suum il-
lud, *Disce à me, quia mitis sum, & humilis corde.* Ecce mel
Humilitatis, oleo Mansuetudinis jungendum. Dela-
psum à nubibus manna, non sericis nec aureis velis
exceptum est, neque enim in regum turris, sed in
terram decidit, & apparuit minutum in solitudine. Ita no-
ster hic Angelorum panis, non in aurata Cæsari pal-
latia, sed in vilissimum pecoris receptaculum delap-
sus est. Et en quam minutus appareat in cremo hac
nostrâ!

Hic ipse Christus, ut discipulos suos ad Humilita-
tem erudiret, parvulum in medio eorum statuens,
Nisi conversi fueritis, inquit, & efficiamini sicut parvuli, non
intrabitis in regnum calorum. Ut autem hanc virtutem
omnium animis tantò altius infigeret, primo in or-
bem ingressu, seipsum parvulum in medio nostrum
statuit, perinde si diceret: Nisi efficiamini sicut hic
parvulus (ego ipse) non intrabitis in regnum caelorum.
Hinc, ut Cyprianus ait, à sapientibus & prudentibus
testimonium non quaerit, qui parvulis sese revelat.

Quâ de re eleganter Augustinus, *Videte, inquit, magni*
miraculum: Alius est Deus, erigit te & fugit à te; humilis te
& descendit ad te. Quare hoc? Quia excelsus Dominus, & hu-
milis respicit, ut attollat; alta, hoc est, superba de longe cogno-
scit, ut deprimat. Gregorius Magnus illud è Regiis fa-
stis Isai responsum ad Samuelem explicans, *Adhuc re-*
liquus est parvulus, & pascit oves. Abiecit ergo, inquit, humi-
lis dicitur: quia contemni se videt, & tolerat; ostendi nequa-
quam curat, sed oves pascit, quia cogitationes simplices in con-
templatione aeterna hereditatis nutrit. De his certè pascuis ele-
ctorum à Domino dicitur: ingredientur & egredientur, & pa-
sca invenient. Intus quippe habent pasca contemplationis, for-
is pasca boni operis. Intus mentem devotionibus impingunt,
foris se deiciunt, sed per internam societatem in summis & æ-
ternis pascuis immorantur. Nam scriptum est: *Deus superbis*
resistit, humilibus autem dat gratiam. Quæ autem gra-
tia & nisi ut summa videant & cognoscant, cognoscant & dili-
gant, atque ad ipsa dilecta quasi pingues & fortes currant?

Res longè certissima. Tanto quisque vilior Deo
est, quanto pretiosior sibi, tanto autem Deo pre-
tiosior, quanto propter Deum sibi vilior. Qui sine
humilitate virtutes congregat, in ventos pulverem
jactat. Nihil est, quod nos ita & hominibus gratos
& Deo faciat, quam si vitæ promeritis magni, hu-
militate simus infimi. Verè humilis, non vult humi-
lis, sed vile haberi. Quam autem longè aliud est,
habere virtutem, aliud virtutis similitudinem: hoc
plurimum est, illud paucissimum. Gregori Magni
sæciturum verissimum est: *Perit omne quod agitur, si non hu-*

est
tior
tues
congr
gantur

1. 1. 1.
1. 1. 1.
1. 1. 1.

Greg. 1. 1.
1. 1. 1.
1. 1. 1.

... militate custoditur. Hoc autem proprium esse specimen electorum solet, quod de se semper sentiunt in se quam sunt. Humilitas magistra est omnium matere que virtutum.

Tertia virtus, quam Christus natus docuit, est Obedientia. Prius certe obedientissimus IESVS Augusto voluit obsequi, quam mundo nasci. Neque tam Virgo Mater e Nazareth ob Imperatoris edictu in Bethlehemi ascendit, quam Virginis filius, qui Matrem ad hoc ipsum instigavit. Quid mirum igitur, aeterno Patri factum hunc filium obedientem usque ad crucem, usque ad sepulchrum, usque ad limbum, qui mortali Principi factus est obediens usque ad stabulum & praesepe, usque ad tributum? Teste Salomone, Vir obediens loquetur victoriam. Christus obediendo restituit nobis rem; obediendo mortem & cacodamorem triumphavit. Homo vermicule, Servatorem Natum, Regem caeli obedientissimum contemplare, & disce obedire.

Obedientia propriae voluntatis est sepulchrum, & gratius cunctis victimis holocaustum. Haec una virtus, Gregorio teste, ceteras virtutes menti inserit, in se fertaque custodit. Fidelis obediens, inquit Bernardus, nescit moras, fugit crastinum, ignorat tarditatem, praecipit praecipientem; parat oculos visui, aures auditui, linguam voci, manus operi, itinere pedes, totum se colligit, ut imperantis colligat voluntatem. b Optimas obedientiae gradus, cum eo animo in iunctum opus recipitur, quo & praecipitur. c Cibus Christi, Obedientia. Testem habemus ipsum Christum: *Meus cibus est, inquit, ut faciam voluntatem ejus, qui misit me.* d Si quid, Christiane, melioris gulae habes, hunc cibum appete.

§. IV. Homo contemplatur Christum Dominum in praesepe positum, seque cum illo confert.

Aliquoties se demisit Deus in quantam paupertatis & abjectionis abyssum semet ipse praecipitavit! En Deus in stabulo, involutus pannis, in praesepe, in paleis jacet! Ego vilissimus homuncio in cubiculo comodo, in culcitris, in molli lecto recubo. Deus in cruce, ego in honore. Dei Filius inter dolores ego inter voluptates. Dei Filius nudus, ego feris indutus. Dei Filius suo sanguine confusus, siti exhaustus; ego epulis disertus, vino plenus. Dei Filius in extrema egestate, ego deliciis disfluo. Deus Matri obediens, ego inobediens Deo. Deus in patibulo, ego in peccato fixus haereo. Heu quantum inter me & ipsum chaos firmatum est! Quam immensis hoc caelum & haec terra spatii disjungitur!

Vrias aeo Davidis strenuus & acer miles, abire in domum suam reculans, sed ad vestibulum regii palatii excubans, Arca Dei, aiebat, & Israel, & Iuda habitant in papilionibus, & Dominus meus Ioab, & servi Domini mei super faciem terra manent; ego ingrediar domum meam, ne comedam & bibam? per salutem tuam, & per salutem animae tuae non faciam rem hanc.

Quid ego Christi miles, sed mollis nimium & delicatus, quid aliud hic dixero, quam quod Vrias militi clarus ingenuus de se falsus, Arca Dei, inquit, in papilionibus, in domo in stabulo habitat. Dominus meus non Ioabus, sed IESVS; & Domina mea, Virgo Maria, in spelunca manent, in egestate versantur, & ego domi meae in deliciis sum? per salutem animae meae, non faciam rem hanc. Mirum, bis mirum, haec talia nec in cogitationem quidem venire, aut fit quid horum memoriam subeat, ex animo mox effluere.

Lucifer Angelorum venustissimus, elegantia merè gemma, immortalium formosissimus, decor merè volatum nimis altum cogitans, Ascendam, inquit, super altitudinem nubium, similis ero Altissimo. Simile quid affe-

xit Eva mecum enim illi colubrinus sermo displicuit, *Eriris sicut Dii.* Sed ille & illa miserimè corruerunt in imum, una ruentibus & omnibus illius sociis, & huius omnibus filiis. Sed olim Regum & Imperatorum aliqui voluerunt Dii haberi. Alexander Macedo, Nabuchodonosor, Herodes Apprippa, Cajus, Commodus, Caligula, Domitianus palam salutarum Dominum Deumque nosse volebant, qui dein gravissimè puniti, & infra homines etiam abjecti sunt. Sed aeterea nunc redierunt tempora, quibus non velle solum sed & esse licet similem Deo. Nunc virtutis & eximii in Deum amoris est, dicere, Similis ero Altissimo. Neque enim necesse est supra altitudinem nubium, aut super astra in caelum, concendere, & solium suum exaltare. Iam in contrarium est intendendum ad humilitatem stabuli descendere, infra hominum superbiam sese abjicere, factum omnè exuere oportet. Humilis est Deus pauper est Deus; in stabulo, in praesepe jacet. Licet illi esse similem, esse pauperem, esse humilem. Non aspernemur, obsecro, hanc modò similitudinem, alia & melior sequetur. Scimus, quoniam cum apparuerit, similes ei erimus, quoniam videbitur cum facti est.

§. V. Christum appellari Primogenitum.

Et peperit, ait Evangelista, filium suum primogenitum. Inter Hebraeos octo erant praerogativae primogenitorum, idque etiam ante constitutas Moyses leges. 1. Primogeniti erat Sacerdotem agere. 2. Primogenitus in mensa primo recumbebat loco, eique major quam ceteris dabatur portio. 3. Primogeniti vestitus pretiosior erat quam ceterorum, & delicatior. 4. Primogenitus imperium in fratres alios habebat, qui se illi submittebant, eumque venerabantur. 5. Primogenitus suis fratribus benedicebat. 6. Primogenito gemina pars paternarum facultatum debebatur. 7. Oblatus Deo primogenitus quinque fidelis redimebatur. 8. A moribundo patre primogenitus singulariter benedicebatur.

Christus inter fratres suos verè Primogenitus praerogativas omnes istas à Patre retulit. De quo beatus Paulus, *Quis est, inquit, imago Dei invisibilis, primogenitus omnis creaturae, quoniam in ipso condita sunt universa in caelis & in terra, &c. & ipse est ante omnes, & ante omnia in ipso constant. Et ipse est caput corporis Ecclesiae, qui est principium, primogenitus ex mortuis, ut sit in omnibus ipse primatum re-nens.* In capite libri scriptum est de Christo, ut sit ipse primus inter omnes, quos aeterna sapientia immortalis vitae destinavit. Quod caelestis Pater per Pfalterem promittens, *Et ego, inquit, primogenitum ponam illum, excelsum praeregis terra.* Pfaltere accinens Paulus, *Cum ait, iterum introducit primogenitum in orbem terra, dicit: Et adorent eum omnes Angeli Dei.*

Christus igitur verè primogenitus. 1. Sacerdos fuit, idque secundum ordinem Melchisedech. 2. Christus in cenà ultimà, tam rituali quam mysticà & communi b velut Dominus & Magister inter suos primus recubuit. 3. Intuere niveum Christi vestitum in rupe Thaboreià, ubi amictus erat lumine sicut vestimento. 4. Christus jus summum vitae necisque habuit in omnes fratres, quoniam ipsi serviunt omnia. 5. Christus jam redivivus eduxit suos foras in Bethaniam; & elevatis manibus suis benedixit eis. Et factum est, dum benediceret illis, recessit ab eis, & ferebatur in caelum. 6. Christus à Patre genitum acceperat, & ferebatur in caelum. 7. Christus in cruce seipsum Patri offerens, insignioribus quinque vulneribus omnem humanam gentem redemit. 8. Christus benedictionem omnium gentium à Patre accepit, tanquò Angelus effectus quoniam differentiis pra-

Gen. 1. 26. 5. Virtutis & eximii in Deum amoris est, dicere: Similis ero Altissimo. Luc. 1. 2. 7. Primogenitorum praerogativae inter Hebraeos erant octo. Luc. 1. 2. 20. Christus inter fratres suos verè Primogenitus praerogativas omnes istas à Patre retulit. Ad Colos. 1. 15. & primogenitus ex mortuis, ut sit in omnibus ipse primatum re-nens. Ps. 88. 2. 28. Et ego, inquit, primogenitum ponam illum, excelsum praeregis terra. Ad Heb. 1. 6. dicit: Et adorent eum omnes Angeli Dei. a Ad Heb. 1. 6. b Descripta hac cenà, Agni, Vulgari, Eucharisticà. Ioan. 1. 10. Vultus singular. c Ps. 103. 2. d Luc. 1. 29. v. 30. & 31. e Matth. 6. 28. v. 18. f Heb. 1. 1. 4.

